

24.2.2022

Kehittämistehtävän suunnitelma

Kehittämistehtäväni	<p>Otan vastuun toimipisteeni eli nk. Porvoon POMO-talon Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnon IT-tukihenkilöopiskelijoiden erityisen tuen päätösten suunnitelmien toteutuksesta. Tämä kattaa aikuiset päivä- ja iltaopiskelijat sekä tarvittaessa myös aikuisryhmiin integroidut nuoret opiskelijat. Myös oppisopimusopiskelijat kuuluvat vastuulleni.</p> <p>Syksyllä 2021 Careerian erityisestä tuesta vastaavien opettajien yksikkö joutui YT-neuvotteluihin, minkä seurauksena erityisestä tuesta vastaavat opettajat jalkautettiin Careerian yksiköihin aiemman yhdellä campuksella työskentelyn sijaan. Muutoksella Careeria haluaa tarjota erityisen tuen palveluja kaikille opiskelijoille eli myös aikuisille aiemman nuoriin painottuneen toiminnan sijaan. Tämä tarkoittaa käytännössä, että yksikköni erityisestä tuesta vastaava opettaja Marjo Kullberg, joka on samalla ohjaajani, kiertää seitsemällä campuksella ja vastaa suuresta määrästä tutkintoja ja opiskelijoita erityisen tuen osalta.</p> <p>Marjo Kullberg on sitä mieltä, että ei ehdi palvella eri campuksilla olevaa suurta määrää opiskelijoita. Hän on neuvotellut asiasta esihenkilöni Kalle Vesan kanssa. He ovat sopineet, että Marjon työtaakkaa jaetaan mahdollisuuksien mukaan. Marjo ja Kalle tarjoavat vastuulleni POMO-talon Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnon aikuisryhmien erityisen tuen suunnitelmien toteutusta. Tässä vaiheessa erityisen tuen päätösten valmistelun sekä suunnitelmat tekee Marjo. Saan olla valmisteluissa mukana.</p> <p>Kehittämistehtävänäni teen suunnitelman siitä, miten tulen toteuttamaan erityisen tuen suunnitelmia aikuisten Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnon IT-tukihenkilöksi opiskelevien päivä- ja aikuisryhmien osalta. Tämä paitsi helpottaa Marjon ja siten muiden campusten opiskelijoiden tilannetta myös madaltaa yksikköni riviopettajien kynnystä ottaa käyttöön ryhmissä erityisen tuen menetelmiä. Careerissa on lisäksi kuluvan vuoden teemana keskeyttämisten vähentäminen ja toivon pajatoiminnan ehkäisevän keskeyttämisiä. Aion paitsi kertoa muille yksikköni opettajille erityisen tuen ohjauksen menetelmästä myös osoittaa, kuinka oppimisen vaikeuksia voidaan selättää ja näin tarjota jokaiselle opiskelijalle mahdollisuus tutkinnon saavuttamiseen. Haluan myös, että työtehtäväni osin muuttuessa erityispedagogiikan suuntaan työnantajalle ja itselleni jää muistijälki sekä suunnitelma, johon voin tarvittaessa myöhemmin viitata.</p>
Teoreettinen viitekehys	<p>Aikuisille suunnattu erityinen tuki on ollut Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnon aikuisopiskelijoiden saatavilla jo pitkän aikaa. 2010-2020 välisenä aikana erityisen tuen päätöksiä kyllä tehtiin oppilaitoksessani aikuisille päiväopiskelijoille, mutta niitä oli vain vähän eikä niistä puhuttu yksikössäni saatika sitten, että erityisen tuen suunnitelma olisi viety käytäntöön. Myös resurssi, joka erityisen tuen päätöksestä saatiin, ohjautui oppilaitoksen yhteiseen kassaan eikä näkynyt mitenkään arjessa. Käräjänä tässä olivat ensiksi opiskelijat ja toiseksi ammattiopettajat, jotka eivät edes tienneet, kuinka olisi pitänyt toimia. Erityisen tuen kehittyminen ei näy oppilaitoksen virallisissa historiankirjoituksissa (Räty, 2016).</p> <p>Viimeisen kahden vuoden aikana, kun reformista on jo kulunut jonkin aikaa ja olemme olleet osa Careeriaa, jossa yhdistyvät yksi nuoriso-oppilaitos kahden</p>

24.2.2022

aikuisoppiaitoksen kanssa, erityisen tuen päätöksiä on alettu tehdä aiempaa enemmän myös aikuisille. Myös resursseihin on kiinnistetty huomiota. Mm. erityisestä tuesta vastaavat opettajat on jalkautettu yksiköihin, joissa he tapaavat niin nuoria kuin aikuisia opiskelijoita. Ammatillisilla opettajilla on tässä tilanteessa haasteita, sillä opettajien tulee olla ammatillisesti ja pedagogisesti päteviä ja lojaaleja, heidän tehtävänsä on helpottaa ja tukea osallistujien oppimisprosessia (Räty, 2016).

Erityisen tuen toteuttamisen ensimmäiseksi kokeiltavaksi keinoksi aikuisten Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnoille olen valinnut nk. pajamallin. Opiskelijat voivat saapua pajaan kerran viikossa. Paja ei ole erillinen tila vaan integroitu muun toiminnan yhteyteen lähi- ja etätunneille. Pohdin tämän johdosta integraatiota suhteessa aikuisiin erityisen tuen päätöksen saaneisiin opiskelijoihin. Toivon, että fyysinen integraatio, joka tarkoittaa toimivien opetusjärjestelyjen takaamista, synnyttää toiminnallista integraatiota eli kaikkien osallistujien kehittymistä ja hyväksymistä. Näiden haluaisin edelleen luovan pohjaa sosiaalisen integraation eli sosiaalisten suhteiden syntymiselle ja yhteiskunnallisen integraation kehittymiselle, joka tarkoittaa koulun jälkeistä tasa-arvoa ihmisille kaikille yhteisessä yhteisössä. (Moberg, 2009).

Vaan integraatio tarkoittaa, että opiskelija on ulkopuolella ja hänet otetaan osaksi opiskelevaa ryhmää (Moberg, 2009). Näin en halua olevan vaan niin, että aikuiset opiskelijat ovat alusta asti osana koko ryhmää. Niin onkin ja opiskelijoita otetaan ryhmään nk. non-stop-periaatteella. Aikuiset opiskelijat käyvät ensin orientaatiojakson, jonka aikana voidaan miettiä opiskelijoiden ja opettajien kanssa, onko tutkinto opiskelijalle sopiva ja jonka päätteeksi opiskelijat tekevät näytön. Tämän jälkeen opiskelijat liittyvät osaksi ryhmää, jossa jo on aiemmin aloittaneita opiskelijoita. Inklusiivinen opetus lähtee siitä, että kaikki opiskelijat käyvät alusta asti tavallista lähikoulua, jossa he saavat edellytystensä mukaisen yksilöllisen opetuksen. Inklusio perustellaan sosiaalisella oikeudenmukaisuudella, joka pohjautuu osallistuvaan demokratiaan, jossa ketään ei syrjitä ja jossa erilaisuutta pidetään rikkautena (Moberg, 2009). Koska aikuisten ammatillinen tutkinto kestää niin päivä- kuin iltatoteutuksena vain 15 kuukautta, on hyvin tärkeää, että varsinkin erityisen tuen päätöksen saaneet opiskelijat saavat sen tuen, joka heille lain mukaan kuuluu.

Tavoitteet ja tulokset

Ohjaajani ja yksikköni erityisestä tuesta vastaava opettaja Marjo Kullberg on saanut esihenkilöltämme Kalle Vesalta luvan käyttää tuntiresurssia tarvitsemansa mukaan, koska Marjon tutustuminen yksikköömme alkoi vuoden 2022 alusta ja on siten vielä kesken. Minulla puolestani on Marjon lupa varata hänen kalenteristaan tunteja yhteistä suunnittelua varten. Koska Marjo haluaa luovuttaa POMO-talon vastuun minulle niin pian kuin on mahdollista, on toimittava ripeästi.

Ensimmäisessä palaverissa maaliskuun alussa keskustelemme Marjon kanssa, voitaisiinko yksikköni ammatillisen erityisopettajan Timo Lehmusvuoren nk. pajamallia kopioida nuorten sähkö- ja automaatiopuolelta aikuisille tieto- ja viestintätekniikkaan. Timon pajaan voivat nuoret tulla matalalla kynnyksellä suorittamaan rästiopintojaan. Pajassa on paikalla kaksi opettajaa. Aikuisille voisi riittää yksikin. Koska tunnen tutkinnon kaikki tutkinnonosat, voin olla erityisen tuen päätöksellä opiskelevalle aikuiselle apuna ammatillisissa aineissa. Aikuisten paja olisi auki myös illalla, koska Careeria kouluttaa paljon aikuisia työssäkäyviä ihmisiä.

24.2.2022

Seuraavaksi resurssit tulee hyväksyttää ja neuvotella esihenkilöni Kallen kanssa. Kun vuosityöaikaan tehdään muutoksia, se pitää kirjata ylös. Haasteena on se, että aikuisia erityisen tuen tarvitsijoita ei ole aina sama määrä ja siten välillä pajassa saattaisi olla hiljaista. Nuorten pajassa ei ole tätä ongelmaa, sillä erityisen tuen päätöksiä on paljon.

Kun resurssit on saatu, pidän palaverin yksikköni koulutuskoordinaattorin kanssa. Hän osaa syöttää aikataulut tietojärjestelmäämme ja valvoo yksikkömme tutkintojen suunnittelua ja toteutumista kokonaisuudessaan. Resurssit näkyvät yksikköni opettajien kalenterissa puoli vuotta eteenpäin. Jotta pajatoiminta voitaisiin aloittaa elokuussa 2022, suunnitteluosuus on saatava pidettyä ennenkuin opettajat lähtevät kesälomalle. Koska olen nk. E-liiteläinen ja siirtynyt nykyiseen oppilaitokseen ammatillisesta aikuiskoulutuksesta, lomani alkaa kahta viikkoa myöhemmin kuin muilla opettajilla. Niinpä kesäkuussa on vielä aikaa hioa pajatoteutusta, mikäli tarvitsee.

Yksikköpalaveri pidetään kerran kuussa. Tilaan esihenkilöltäni etukäteen ajan ja valmistaudun kertomaan aikuisille suunnatusta erityisen tuen pajasta Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnon IT-tukihenkilöksi opiskelevien osalta, kun on varmaa, että pajatoiminta tulee käynnistymään. Yksikössäni on Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnon eri tutkintonimikkeillä opiskelevia opiskelijoita; IT-tukihenkilöitä, elektroniikkaasentajia, tietoverkkoasentajia ja ohjelmistokehittäjiä. Näille tutkintonimikkeille on omat opettajansa. He kaikki ovat paikalla, kun pidetään kuukausittainen yksilöpalaveri. Minun on mahdollista saavuttaa kerralla paitsi Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnon opettajat myös muut yksikköni opettajat, mikäli yksikössäni halutaan niin.

Olen innoissani ja tyytyväinen, että työnantajani on ”kääntänyt kelkkansa” aikuisten erityisen tuen osalta. Vain vuosi sitten en olisi välttämättä voinut saada tarvittavia resursseja, koska tuolloin fokus oli vain nuorissa opiskelijoissa. Ryhmissäni aikuiset opiskelijat voivat tällä hetkellä hakea ammattikorkeakouluun väyläopintojen kautta. Erityisopettajan opintojeni myötä myös erityisen tuen päätöksellä opiskelevat saavat ehjän ja mieluisan opintopolun sekä jatko-opintokelpoisuuden sen sijaan, että esimerkiksi lopettaisivat opinnot ennen valmistumista.

Lähteet

Räty, Kaisa, 2016. Erityinen tuki elinikäisen oppimisen mahdollistajana ammatillisessa aikuiskoulutuksessa, Helsinki: Yliopistopaino Unigrafia

Moberg, Hautamäki, 2009. Erityispedagogiikan perusteet, Helsinki: WSOY